

«Ο γαρ ζυγός μου χρηστός και το φορτίον μου ελαφρόν ἐστίν».

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ, ΙΑ: 30

*«Κύριε, πάρε την απόλαυση την πιο αιχμηρή
μαχαίρωσε το πνεύμα μου να αφυπνιστεί·
Ή, Θεέ μου, αν παραμείνω αμετανόητος,
πριν αυτό το πνεύμα νεκρωθεί,
ρίξε έναν πόνο αβάσταχτο, μια αμαρτία δολοφονική,
και στη νεκρή καρδιά μου χάρισε ζωή!»*

P. A. STIBENSON

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εκκλησία ήταν παγωμένη. Οκτώβριος – πολύ νωρίς για να ανάψουν τη θέρμανση. Έξω, ο ήλιος άφηνε μια υδαρή υπόσχεση ζεστασιάς και αισιοδοξίας, αλλά εδώ μέσα, στο γκρίζο πέτρινο κτίριο, υπήρχαν μόνο η υγρασία και η βεβαιότητα του επικείμενου χειμώνα.

Η Λώρα στεκόταν ανάμεσα στην νταντά, καμαρωτή μέσα στους γιακάδες και στις μανσέτες που έτριζαν, και στον κύριο Χένσον, τον υπεφημέριο. Ο εφημέριος ήταν άρρωστος, είχε μια ελαφριά γρίπη. Ο κύριος Χένσον ήταν νεαρός και αδύνατος, με πεταχτό μήλο του Αδάμ και μια ψιλή, ένρινη φωνή.

Η κυρία Φράνκλιν, εύθραυστη και γοητευτική, έγερνε πάνω στον ώμο του άντρα της, ο οποίος στεκόταν στητός και σοβαρός. Η γέννηση της δεύτερης κόρης τους δεν τον είχε παρηγορήσει για την απώλεια του Τσαρλς. Ήθελε έναν γιο. Και τώρα συνειδητοποιούσε, μετά απ' όσα τους είχε πει ο γιατρός, πως δεν θα υπήρχε γιος...

Τα μάτια του πέταξαν από τη Λώρα στο μωρό, στην αγκαλιά της νταντάς, που γουργούριζε ευχαριστημένο.

Δυο κόρες... Η Λώρα φυσικά ήταν καλό παιδάκι, αγαπητό παιδάκι, και όπως όλα τα μωρά, το νεογέννητο ήταν καταπληκτικό, αλλά ένας άντρας ήθελε γιο.

Ο Τσαρλς, ο Τσαρλς με τα ξανθά μαλλάκια του, έτσι όπως

έριχνε πίσω το κεφαλάκι του για να γελάσει. Τι ωραίο αγοράκι, όμορφο, εύτροφο, πανέξυπνο. Τι ασυνήθιστο παιδί. Και ήταν κρίμα που από τα παιδιά του πέθανε αυτό και όχι η Λώρα...

Τα μάτια του αίφνης συναντήθηκαν με τα μάτια της μεγαλύτερης κόρης του, μάτια που έδειχναν τεράστια και τραγικά πάνω στο ωχρο πρόσωπάκι της, και ο Φράνκλιν κοκκίνισε από την ενοχή – τι σκέψεις ήταν αυτές που έκανε;

Και αν, υποθετικά, το παιδί μπορούσε να μαντέψει τις σκέψεις που περνούσαν απ' το μυαλό του; Ήταν φυσικά αφοσιωμένος στη Λώρα, αλλά εκείνη δεν ήταν, δεν θα μπορούσε ποτέ να είναι ο Τσαρλς.

Γέροντας πάνω στον άντρα της, με μάτια μισόκλειστα, η Άντζελα Φράνκλιν έλεγε από μέσα της: Το αγοράκι μου – το όμορφο αγοράκι μου, η αγάπη μου... Δεν μπορώ ακόμα να το πιστέψω. Γιατί να μην είναι η Λώρα στη θέση του;

Δεν ένιωσε ενοχή γι' αυτή τη σκέψη της. Πιο σκληρή και πιο ειλικρινής από τον άντρα της, πιο κοντά στις αρχέγονες ανάγκες, παραδεχόταν το γεγονός πως το δεύτερο παιδί της, μια κόρη, δεν θα σήμαινε ποτέ, και δεν θα μπορούσε ποτέ να σημαίνει, για εκείνη όλα όσα σήμαινε ο πρωτότοκος γιος της. Σε σύγκριση με τον Τσαρλς, η Λώρα ήταν μια απογοήτευση: ένα ήσυχο παιδάκι, με καλούς τρόπους, που ποτέ δεν δημιουργούσε προβλήματα, αλλά της έλειπε –τι ήταν αυτό που της έλειπε;– η προσωπικότητα.

Το ξανασκέφτηκε: Ο Τσαρλς – τίποτα δεν μπορεί να αντισταθμίσει την απώλεια του Τσαρλς. Ένωσε την πίεση του χεριού του συζύγου της πάνω στο χέρι της και άνοιξε τα μάτια της – έπρεπε να διατηρήσει την προσοχή της στραμμένη στη λειτουργία. Τι ενοχλητική φωνή που είχε ο καημένος ο κύριος Χένσον!

Η Άντζελα κοίταξε με συμπάθεια το μωρό στην αγκαλιά της νταντάς – τι επίσημα, βαριά λόγια για ένα τόσο μικρό πλάσματάκι.

Το μωρό που κοιμόταν τρεμόπαιξε τα μάτια του και τα άνοιξε, αφήνοντας ένα γουργουρητό ικανοποίησης. Τι εκθαμβωτικά γαλάζια μάτια ήταν αυτά!

Η Άντζελα σκέφτηκε: Το χαμόγελο του Τσαρλς. Ένα κύμα μητρικής αγάπης την κατέκλυσε. Το μωρό της – το υπέροχο μωρό της. Για πρώτη φορά ο θάνατος του Τσαρλς πέρασε στο παρελθόν.

Το βλέμμα της Άντζελα συναντήθηκε με το σκοτεινό, λυπημένο βλέμμα της Λώρας και αναρωτήθηκε με μια στιγμιαία περιέργεια: Τι να σκέφτεται άραγε αυτό το παιδί;

Η νταντά επίσης είχε την έννοια της Λώρας, που στεκόταν αμίλητη και σπητή δίπλα της. Τι ήσυχο παιδάκι, είπε από μέσα της. Υπερβολικά ήσυχο για τα γούστα μου – δεν είναι φυσικό για κανένα παιδάκι να είναι τόσο ήσυχο και τόσο καλόβολο όπως αυτή. Δεν της έχουν δώσει ποτέ την προσοχή που θα όφειλαν – αναρωτιέμαι τώρα...

Για τον υπεφημέριο Γιούστας Χένσον πλησίαζε η στιγμή που πάντα του δημιουργούσε νευρικότητα. Δεν είχε κάνει πολλές βαπτίσεις. Μακάρι να ήταν εδώ ο εφημέριος. Πρόσεξε με επιδοκimasία τα μελαγχολικά μάτια της Λώρας και τη σοβαρή της έκφραση. Ένα παιδί με καλούς τρόπους, αναρωτήθηκε τι να περνούσε απ' το μυαλό της.

Όπως η νταντά, ο Άρθουρ, η Άντζελα Φράνκλιν, έτσι κι αυτός δεν είχε ιδέα.

Δεν ήταν δίκαιο...

Αχ, αυτό δεν ήταν δίκαιο...

Η μητέρα της αγαπούσε το μωρό, τη μικρή της αδελφή, όσο αγαπούσε και τον Τσαρλς.

Δεν ήταν δίκαιο...

Εκείνη μισούσε το μωρό, το μισούσε, το μισούσε, το μισούσε!
Θέλω να πεθάνει.

Καθώς στεκόταν όρθια εκεί μπροστά στην κολυμπήθρα, τα βαριά λόγια της βάπτισης κουδούνιζαν στ' αφτιά της – αλλά πολύ πιο καθαρή, πολύ πιο πραγματική ήταν η σκέψη της μεταφρασμένη σε λέξεις: «Θέλω να πεθάνει...»

Τη σκούντησαν ελαφρά. Ήταν η νταντά που της έδινε το μωρό, ψιθυρίζοντας: «Λοιπόν, πρόσεξε τώρα, κράτησέ τη σταθερά, έπειτα θα τη δώσεις στον ιερέα».

Η Λώρα ψιθύρισε με τη σειρά της: «Ξέρω».

Το μωρό ήταν στην αγκαλιά της. Η Λώρα έσκυψε, την κοίταξε και σκέφτηκε: Αν υποθέσουμε πως ανοίγω τα χέρια μου και απλώς την αφήσω να πέσει – πάνω στο πέτρινο πάτωμα. Θα σκοτωθεί;

Πάνω στο πέτρινο πάτωμα, σκληρό και γκριζωπό – αλλά πάλι τα μωρά είναι τόσο καλά φασκισμένα, τόσο προστατευμένα. Να το κάνει; Να το τολμήσει;

Δίστασε κι έπειτα η ευκαιρία χάθηκε – τώρα το μωρό βρισκόταν στην αγκαλιά του υπεφημέριου Γιούστας Χένσον, ο οποίος δεν είχε την εμπειρία του εφημέριου. Ρωτούσε τα ονόματα και τα επαναλάμβανε μετά τη Λώρα. Σίρλεϊ, Μάργκαρετ, Έβελιν... Το νερό έσταζε από το μέτωπο του μωρού. Δεν έκλαιγε, απλώς γουργούριζε, σαν να της συνέβαινε το πιο ευχάριστο γεγονός στη μέχρι τώρα ζωή της.

Επιφυλακτικός και ιδιαίτερα σφιγμένος, ο υπεφημέριος φίλησε το μέτωπο του μωρού. Ο εφημέριος πάντα το έκανε αυτό, οπότε ήξερε κι αυτός πώς να το κάνει. Ανακουφισμένος, έδωσε πίσω το μωρό στην νταντά.

Η βάπτιση έλαβε τέλος.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Λώρα – 1929

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Κάτω από την ήρεμη εξωτερική εμφάνιση του παιδιού που στεκόταν δίπλα στην κολυμπήθρα, έβραζε μια συνεχώς αυξανόμενη αγανάκτηση και δυστυχία.

Μετά τον θάνατο του Τσαρλς είχε ελπίσει... Παρότι είχε πονέσει για τον θάνατο του Τσαρλς (τον αγαπούσε πάρα πολύ), η θλίψη είχε μετριαστεί από μια δειλή λαχτάρα και προσδοκία. Φυσικά, όταν ο Τσαρλς ήταν εκεί, ο Τσαρλς με την ωραία του εμφάνιση, τη γοητεία του και τους ανάλαφρους, ευχάριστους τρόπους του, όλη η αγάπη πήγαινε σ' εκείνον. Και αυτό η Λώρα το ένιωθε σωστό και δίκαιο. Η ίδια υπήρξε ανέκαθεν το ήσυχο, βαρετό και ενίοτε ανεπιθύμητο δεύτερο παιδί που έρχεται αμέσως μετά το πρώτο. Ο πατέρας της και η μητέρα της ήταν ευγενικοί μαζί της, στοργικοί, αλλά αγαπούσαν τον Τσαρλς.

Μια φορά είχε κρυφακούσει τη μητέρα της να λέει σε μια φίλη που την είχε επισκεφθεί:

«Η Λώρα είναι, φυσικά, ένα πολύ αγαπητό παιδί, αλλά είναι μάλλον βαρετό».

Και είχε αποδεχτεί αυτό το σχόλιο με την εντιμότητα των απελπισμένων. Ήταν ένα άχαρο παιδί. Ήταν μικρόσωμη και χλωμή και τα μαλλιά της δεν σχημάτιζαν μπούκλες, ενώ αυτά που έλεγε δεν έκαναν κανέναν να γελάσει – όπως γελούσαν με τον Τσαρλς. Ήταν καλή και υπάκουη και δεν δημιουργούσε

προβλήματα σε κανέναν, αλλά, σκεφτόταν, δεν ήταν, και ποτέ δεν θα ήταν, *σημαντική*.

Μια φορά είχε πει στην νταντά της: «Η μαμά αγαπάει τον Τσαρλς περισσότερο από μένα...»

Η νταντά την είχε αποπάρει αμέσως: «Είναι πολύ χαζό αυτό που λες και διόλου αληθινό. Οι μητέρες αγαπάνε το ίδιο όλα τους τα παιδιά».

«Όχι όμως οι γάτες», είχε αντιτείνει η Λώρα, επαναφέροντας στη σκέψη της την πρόσφατη άφιξη από γατάκια.

«Οι γάτες είναι ζώα», είχε πει η νταντά. «Επιπλέον», είχε προσθέσει, ελαφραίνοντας κάπως την υπέροχη απλοϊκότητα της προηγούμενης δήλωσής της: «Μην ξεχνάς, ο Θεός σε αγαπάει».

Η Λώρα είχε αποδεχτεί αυτή τη ρήση. Ο Θεός σε αγαπάει. Ήταν υποχρεωμένος. Αλλά ακόμα και ο Θεός, σκεφτόταν η Λώρα, πιθανόν να αγαπούσε τον Τσαρλς περισσότερο. Καθώς το να δημιουργείς τον Τσαρλς πρέπει να ήταν πολύ πιο απολαυστικό από το να δημιουργείς τη Λώρα.

Αλλά φυσικά, παρηγορούσε τον εαυτό της με τη σκέψη, μπορώ εγώ να αγαπώ τον εαυτό μου περισσότερο. Μπορώ εγώ να αγαπώ τον εαυτό μου περισσότερο από τον Τσαρλς ή τη μαμά ή τον μπαμπά, ή όποιον άλλο.

Και μετά από αυτό, η Λώρα έγινε πιο χλωμή, πιο ήσυχη και πιο διακριτική από ποτέ, αλλά και τόσο καλή και υπάκουη, που δημιουργούσε αμηχανία ακόμα και στην νταντά. Είχε εμπιστευτεί στην υπηρέτρια τον φόβο πως η Λώρα μπορεί να «έφευγε» νωρίς.

Αλλά ήταν ο Τσαρλς αυτός που πέθανε, όχι η Λώρα.

«Γιατί δεν παίρνετε έναν σκύλο σ' αυτό το παιδί;» ρώτησε αίφνης ο κύριος Μπάλντοκ τον παιδικό του φίλο, τον πατέρα της Λώρας.

Ο Άρθουρ Φράνκλιν έδειξε μάλλον κατάπληκτος, καθώς

ήταν στο μέσον μιας παθιασμένης συζήτησης με τον φίλο του για τις συνέπειες της Μεταρρύθμισης.

«Ποιο παιδί;» ρώτησε απορημένος.

Ο κύριος Μπάλντοκ έγενεψε με το μεγάλο κεφάλι του προς το μέρος της μετρημένης Λώρας, η οποία έκανε βόλτες ανάμεσα στα δέντρα του κήπου μ' ένα ποδηλατάκι. Ήταν μια χαλαρή δραστηριότητα, κατά την οποία δεν ελλόχευε κανένας κίνδυνος ατυχήματος. Η Λώρα ήταν προσεκτικό παιδί.

«Και γιατί να το κάνω αυτό;» απαίτησε να μάθει ο κύριος Φράνκλιν. «Οι σκύλοι, κατά τη γνώμη μου, είναι ενόχληση, μπαίνουν πάντα στο σπίτι με λασπωμένα πόδια και τρέχουν πάνω στα χαλιά».

«Ένας σκύλος», είπε ο κύριος Μπάλντοκ, με ύφος λέκτορα που μπορούσε να εκνευρίσει αφάνταστα τους πάντες, «έχει την ικανότητα να ενισχύει τρομερά το εγώ του ανθρώπου. Ένας σκύλος έχει τον ιδιοκτήτη του σαν θεό, και όχι μόνο του είναι αφοσιωμένος, αλλά –στην παρακαμιακή εποχή μας– τον αγαπάει κιόλας. Η ιδιοκτησία ενός σκύλου επηρεάζει και τη σκέψη των περισσότερων ανθρώπων. Τους κάνει να νιώθουν σημαντικοί και δυνατοί».

«Μμμ», είπε ο κύριος Φράνκλιν. «Κι εσύ πιστεύεις πως αυτό είναι καλό;»

«Μάλλον όχι», απάντησε ο κύριος Μπάλντοκ. «Αλλά έχω την αδιόρθωτη αδυναμία να θέλω να βλέπω τους ανθρώπους ευτυχισμένους. Θα ήθελα να δω τη Λώρα ευτυχισμένη».

«Η Λώρα είναι πολύ ευτυχισμένη», είπε ο πατέρας της. «Επιπλέον, έχει ένα γατάκι», πρόσθεσε.

«Ουφ», έκανε ο κύριος Μπάλντοκ. «Δεν είναι το ίδιο και, αν έμπαινες στον κόπο να το σκεφτείς, θα το καταλάβαινες κι εσύ. Αλλά αυτό είναι το πρόβλημά σου. Δεν σκέφτεσαι ποτέ. Για δες το σημερινό επιχείρημά σου, για τις οικονομικές συνθήκες την εποχή της Μεταρρύθμισης. Ας υποθέσουμε πως...»

Και επανήλθαν με φούρια στο θέμα συζήτησής τους, απολαμβάνοντάς το ιδιαίτερα, ενώ ο κύριος Μπάλντοκ έκανε τις πιο εξωφρενικές και προκλητικές δηλώσεις.

Όμως μια αόριστη ανησυχία κατέκλυσε τη σκέψη του Άρθουρ Φράνκλιν και το ίδιο βράδυ, την ώρα που μπήκε στο δωμάτιο της συζύγου του κι εκείνη ετοιμαζόταν για το δείπνο, της είπε απότομα: «Η Λώρα είναι καλά; Είναι χαρούμενη κι ευτυχισμένη και τα σχετικά;»

Η σύζυγός του έστρεψε έκπληκτη τα γαλάζια μάτια της πάνω του, τα υπέροχα βαθυγάλανα μάτια της, ίδια με τα μάτια του γιου του, του Τσαρλς.

«Αγάπη μου!» του είπε. «Φυσικά! Η Λώρα είναι πάντοτε καλά. Δεν έχει ούτε εκείνες τις κρίσεις που περνάνε τα περισσότερα παιδιά. Δεν χρειάζεται να ανησυχώ για τη Λώρα. Είναι πολύ καλή σε όλα. Ευλογία».

Μια στιγμή αργότερα, καθώς κούμπωνε το μαργαριταρένιο κολιέ της γύρω από τον λαιμό της, τον ρώτησε απότομα: «Γιατί; Γιατί με ρώτησες απόψε για τη Λώρα;»

Ο Άρθουρ Φράνκλιν είπε αφηρημένα: «Α, να, κάτι που είπε ο Μπάλντι».

«Α, ο Μπάλντι!» Από τη χροιά της φωνής της κυρίας Φράνκλιν καταλάβαινες πως το διασκεδάζε. «Ξέρεις τώρα πώς είναι αυτός. Του αρέσει να αρχίζει διάφορα».

Και ευκαιρίας δοθείσης, λίγες μέρες αργότερα, όταν ο κύριος Μπάλντοκ είχε έρθει για μεσημεριανό, βγήκαν από την τραπεζαρία και συνάντησαν την νταντά στο χολ, η Άντζελα Φράνκλιν τη σταμάτησε επίτηδες και τη ρώτησε με καθαρή, ελαφρώς δυνατότερη φωνή: «Δεν έχει κάτι η δεσποινίς Λώρα, έτσι δεν είναι; Είναι ευτυχισμένη και ικανοποιημένη, σωστά;»

«Αχ, μάλιστα, κυρία». Η νταντά ήταν πειστική και ελαφρώς θιγμένη. «Είναι πολύ καλό κοριτσάκι, δεν δημιουργεί προβλήματα. Δεν είναι σαν τον κύριο Τσαρλς».

«Δηλαδή, ο Τσαρλς δημιουργεί προβλήματα;» ρώτησε ο κύριος Μπάλντοκ.

Η νταντά στράφηκε προς το μέρος του αμυντικά. «Είναι ένα κανονικό παιδί, πάντα ζωηρό! Αλλά μεγαλώνει, ξέρετε. Σε λίγο θα πάει σχολείο. Έχουν πάντα όρεξη σ' αυτή την ηλικία, έτσι είναι όλα. Μόνο που αρπάζει πολλές καραμέλες εν αγνοία μου και μετά δυσκολεύεται να τις χωνέψει». Ένα χαμόγελο επιείκειας απλώθηκε στα χείλη της και απομακρύνθηκε, κουνώντας το κεφάλι.

«Όπως και να 'χει, τον λατρεύει», είπε η Άντζελα Φράνκλιν καθώς προχωρούσαν προς το καθιστικό.

«Προφανώς», συμφώνησε ο κύριος Μπάλντοκ και πρόσθεσε στοχαστικά: «Πάντα πίστευα πως οι γυναίκες είναι χαζές».

«Η νταντά δεν είναι χαζή, το αντίθετο».

«Δεν είχα την νταντά κατά νου».

«Ποια είχες τότε, εμένα;» Η Άντζελα του έριξε μια πλάγια αλλά όχι και τόσο αυστηρή ματιά, καθώς, στο κάτω κάτω, αυτός ήταν ο Μπάλντι, γνωστός εκκεντρικός που του επιτρεπόταν μια κάποια αγένεια, η οποία ήταν ένα από τα επιτηδευμένα χαρακτηριστικά του.

«Σκέφτομαι να γράψω ένα βιβλίο για το πρόβλημα του δευτέρου παιδιού», είπε ο κύριος Μπάλντοκ.

«Σοβαρά, Μπάλντι! Δεν τάσσεσαι βέβαια υπέρ του ενός μόνο παιδιού. Εγώ αυτό το βρίσκω αβάσιμο, από κάθε άποψη».

«Α! Το βλέπω αρκετά θετικό για μια δεκαμελή οικογένεια. Αν δηλαδή τους επιτραπεί να μεγαλώσουν με έναν θεμιτό τρόπο και αν είναι νόμιμα τέκνα. Κάνουν τις δουλειές του σπιτιού, τα μεγαλύτερα παιδιά φροντίζουν τα μικρότερα και ούτω καθεξής. Όλα είναι γρανάζια στη μηχανή του σπιτικού. Και σημειώσέ το αυτό, όλοι πρέπει να είναι χρήσιμοι – όχι απλώς να νομίζουν πως είναι. Αλλά στις μέρες μας, σαν ηλίθιοι, έχουμε διαχωρίσει τα παιδιά και τα έχουμε απομακρύνει, το

καθένα στη δική του “ηλικιακή ομάδα”! Κι αυτό το ονομάζουμε εκπαίδευση! Ουφ! Σαφώς αυτό είναι ενάντια στη φύση».

«Εσύ και οι θεωρίες σου», είπε η Άντζελα με επιείκεια. «Αλλά τι έλεγες για το δεύτερο παιδί;»

«Το πρόβλημα με το δεύτερο παιδί», είπε διδακτικά ο κύριος Μπάλντοκ, «είναι πως συνήθως απογοητεύει. Το πρώτο παιδί είναι μια περιπέτεια. Είναι μια τρομακτική, μια οδυνηρή εμπειρία· η γυναίκα είναι σίγουρη πως θα πεθάνει και ο άντρας (ο Άρθουρ, για παράδειγμα) είναι κι αυτός εξίσου σίγουρος. Αφού τελειώσουν όλα, βρίσκεσαι με ένα μικρό, ζωντανό πλασματάκι που ουρλιάζει σαν τρελό κι έχει κάνει τη ζωή δυο ανθρώπων κόλαση μέχρι να έρθει στον κόσμο! Είναι φυσικό να το εκτιμούν αναλόγως. Είναι καινούριο, είναι δικό μας, είναι καταπληκτικό! Κι έπειτα, μάλλον αμέσως μετά, έρχεται το δεύτερο – κι όλα ξανά από την αρχή, όχι τόσο τρομακτικό αυτή τη φορά, αλλά πολύ πιο βαρετό. Και να το, είναι δικό σας κι αυτό, αλλά δεν είναι μια καινούρια εμπειρία και, καθώς δεν σου έχει κοστίσει και τόσο πολλά, δεν είναι και τίποτα το σπουδαίο».

Η Άντζελα ανασήκωσε τους ώμους.

«Οι εργένηδες γνωρίζουν τα πάντα», μουρμούρισε ειρωνικά. «Και δεν ισχύει το ίδιο με το τρίτο ή το τέταρτο και όλα τα υπόλοιπα;»

«Όχι ακριβώς. Έχω παρατηρήσει πως μεσολαβεί ένα κενό πριν από το τρίτο. Το τρίτο έρχεται στον κόσμο επειδή τα άλλα δύο γίνονται ανεξάρτητα και “θα ήταν ωραίο να έχουμε ξανά ένα μωράκι στο παιδικό δωμάτιο”. Περίεργα γούστα· αηδιαστικά μικρά πλάσματα, αλλά υποθέτω πως το ένστικτο της αναπαραγωγής είναι δυνατό. Κι έτσι αυτό συνεχίζεται, άλλα είναι όμορφα, άλλα άσχημα, άλλα έξυπνα κι άλλα βαρετά, όμως χωρίζονται σε ζευγάρια και πίνουν φιλίες, και τελικά το ξανασκέφτεσαι και αποδεικνύεται ότι το πρωτότοκο εισπράττει αδικαιολόγητα μεγάλο μερίδιο της προσοχής».

«Και είναι άδικο όλα αυτά, αυτό δεν θέλεις να πεις;»
«Ακριβώς. Αυτό είναι το θέμα με τη ζωή, είναι άδικη!»
«Και τι μπορεί να κάνει κανείς γι' αυτό;»
«Τίποτα».

«Τότε στ' αλήθεια, Μπάλντι, δεν καταλαβαίνω τι εννοείς».

«Είπα στον Άρθουρ τις προάλλες. Είμαι πολύ μαλακός, ψυχοπονιάρης άνθρωπος. Μου αρέσει να βλέπω τους άλλους ευτυχισμένους. Μου αρέσει να προσφέρω στους ανθρώπους αυτό που δεν έχουν και δεν μπορούν να αποκτήσουν. Αυτό εξισορροπεί λιγάκι την κατάσταση. Επιπλέον, αν δεν το κάνεις αυτό...» –σταμάτησε για μια στιγμή– «μπορεί να αποβεί επικίνδυνο...»

«Νομίζω πως ο Μπάλντι λέει χαζομάρες», είπε η Άντζελα σκεπτική στον άντρα της, όταν ο επισκέπτης τους αναχώρησε.

«Ο Τζον Μπάλντοκ είναι ένας από τους πλέον διακεκριμένους διανοούμενους της χώρας», αντέτεινε ο Άρθουρ Φράνκλιν και τα μάτια του σπίθισαν ελαφρώς.

«Α, ναι, το ξέρω αυτό», είπε η Άντζελα μισοχλευαστικά. «Θα ήμουν πρόθυμη να καθίσω με απόλυτη ευλάβεια και να τον παρακολουθήσω αν μου μιλούσε για τους αρχαίους Έλληνες και τους Ρωμαίους, ή ακόμα και για τους σκοτεινούς ελισαβετιανούς ποιητές. Αλλά τι μπορεί να ξέρει αυτός από παιδιά;»

«Τίποτα απολύτως, θα έλεγα», είπε ο σύζυγός της. «Τώρα θυμήθηκα πως τις προάλλες πρότεινε να πάρουμε στη Λώρα έναν σκύλο».

«Σκύλο; Ναι, αλλά έχει ένα γατάκι».

«Σύμφωνα με αυτόν, δεν είναι το ίδιο πράγμα».

«Τι παράξενο... Τον θυμάμαι να λέει κάποτε πως δεν συμπαθεί τους σκύλους».

«Νομίζω πως του αρέσουν».

Η Άντζελα είπε σκεφτική: «Ίσως ο Τσαρλς θα έπρεπε να πάρει έναν σκύλο... Έδειχνε πολύ τρομαγμένος τις προάλλες όταν έτρεξαν καταπάνω του εκείνα τα σκυλάκια στο πρεσβυτήριο. Δεν μου αρέσει να βλέπω ένα αγοράκι να φοβάται τα σκυλιά. Αν είχε ένα δικό του, θα τα συνήθιζε. Πρέπει επίσης να μάθει να ιππεύει. Μακάρι να είχε ένα δικό του πόνι. Αν είχαμε έναν περιφραγμένο χώρο για άλογα!»

«Το πόνι αποκλείεται», είπε ο Φράνκλιν.

Στην κουζίνα, η Έθελ, η υπηρέτρια, είπε στη μαγείρισσα: «Αυτός ο γερο-Μπάλντοκ, το πρόσεξε κι αυτός».

«Τι πρόσεξε;»

«Τη δεσποινίδα Λώρα. Πρόσεξε πως δεν θα μείνει για πολύ σ' αυτό τον κόσμο. Ρώτησαν την νταντά για εκείνη. Αχ, έχει αυτή τη ματιά, είναι βέβαιο, δεν έχει μέσα της τη σκανταλιά, δεν είναι σαν τον κύριο Τσαρλς. Θυμήσου τι σου είπα, δεν θα τη δεις να μεγαλώνει».

Αλλά ήταν ο Τσαρλς αυτός που πέθανε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο Τσαρλς πέθανε από πολιομυελίτιδα. Πέθανε στο σχολείο· δυο ακόμα παιδιά είχαν την ίδια ασθένεια, αλλά ανέκαμψαν.

Για την Άντζελα Φράνκλιν, η υγεία της οποίας ήταν ιδιαιτέρως ευθραυστη, το χτύπημα αυτό ήταν τόσο δυνατό, που τη σύντριψε εντελώς. Ο Τσαρλς, ο αγαπημένος της, ο ωραίος, χαρούμενος και ευφυής γιος της.

Παρέμεινε ξαπλωμένη στο συσκοτισμένο δωμάτιό της, κοιτάζοντας το ταβάνι, ανίκανη να κλάψει. Ο σύζυγός της, η Λώρα και οι υπηρέτες σέρνονταν αθόρυβα στο βουβό σπίτι. Τέλος, ο γιατρός συμβούλεψε τον Άρθουρ Φράνκλιν να πάρει τη γυναίκα του στο εξωτερικό. «Χρειάζεται απαραίτητως αλλαγή ατμόσφαιρας και περιβάλλοντος. Πρέπει να τονωθεί. Κάπου με φρέσκο, βουνίσιο αέρα. Στην Ελβετία, ίσως».

Έτσι, οι Φράνκλιν έφυγαν και η Λώρα έμεινε στη φροντίδα της νταντάς, με τις καθημερινές επισκέψεις της δεσποινίδας Γουίκς, μιας συμπαθητικής αλλά εντελώς πεζήσγκουβερνάντας.

Για τη Λώρα, η απουσία των γονιών της ήταν μια απολαυστική περίοδος. Ήταν κυριολεκτικά η κυρία του σπιτιού! Κάθε πρωί «έβλεπε τη μαγείρισα» και παράγγελλε το φαγητό της. Η κυρία Μπρούντον, η μαγείρισα, ήταν παχουλή και καλόψυχη. Αντέκρουε τις πιο τολμηρές προτάσεις της Λώρας και

κατάφερνε το πραγματικό μενού να είναι αυτό που είχε η ίδια σχεδιάσει. Συνεπώς, η αίσθηση σπουδαιότητας της Λώρας δεν μειωνόταν καθόλου. Της έλειπαν οι γονείς της λιγότερο, επειδή έπλαθε νοερά τη φαντασίωση της επιστροφής τους.

Ήταν τρομερό που είχε πεθάνει ο Τσαρλς. Ήταν φυσικό να αγαπούν τον Τσαρλς περισσότερο –αυτό δεν το αμφισβητούσε–, όμως τώρα, τώρα, ήταν η σειρά της να πάρει το βασίλειο του Τσαρλς. Τώρα η Λώρα ήταν το μοναχοπαιδί τους, το παιδί στο οποίο στήριζαν όλες τις ελπίδες τους και στην οποία θα έδιναν όλη τους την αγάπη. Έπλαθε σκηνές στο μυαλό της για τη μέρα που θα επέστρεφαν. Την ανοιχτή αγκαλιά της μητέρας της...

«Λώρα, αγάπη μου. Είσαι όλα όσα έχω και δεν έχω τώρα πια στον κόσμο!»

Σκηνές στοργής, συναισθηματικές σκηνές. Σκηνές και λόγια που στην πραγματικότητα ήταν μάλλον απίθανο η Άντζελα και ο Άρθουρ Φράνκλιν να πουν ή να κάνουν. Αλλά για τη Λώρα ήταν θερμές και πλούσιες σε δράμα, και βαθμιδών άρχισε να πιστεύει σε αυτές τόσο πολύ, σαν να είχαν ήδη συμβεί.

Περπατώντας στον δρόμο προς το χωριό, πρόβαρε τις συζητήσεις: σηκώνοντας τα φρύδια, κουνώντας το κεφάλι, μουρμουρίζοντας διάφορες λέξεις και φράσεις μέσα από τα δόντια της. Ήταν τόσο απορροφημένη από αυτό το πανηγύρι των συναισθηματικών φαντασιώσεων, ώστε δεν πρόσεξε τον κύριο Μπάλντοκ που ερχόταν προς το μέρος της από την κατεύθυνση του χωριού σπρώχνοντας ένα καλάθι πάνω σε ροδάκια, μέσα στο οποίο είχε βάλει τα ψώνια του για να τα μεταφέρει στο σπίτι.

«Γεια σου, μικρή μου Λώρα».

Η Λώρα πετάχτηκε αδέξια από ένα τρυφερό μελόδραμα όπου η μητέρα της είχε τυφλωθεί κι εκείνη, η Λώρα, είχε μόλις αρνηθεί την πρόταση γάμου ενός υποκόμη («Δεν θα

παντρευτώ ποτέ. Η μητέρα μου σημαίνει *τα πάντα* για μένα») και, ξαφνιασμένη, κοκκίνισε.

«Ο πατέρας και η μητέρα σου λείπουν ακόμα, ε;»

«Ναι, θα γυρίσουν σε δέκα μέρες».

«Μάλιστα. Θα ήθελες να έρθεις αύριο για τσάι;»

«Ω, ναι». Η Λώρα δέχτηκε περιχαρή και κατενθουσιασμένη.

Ο κύριος Μπάλντοκ, ο οποίος κατείχε μια έδρα στο πανεπιστήμιο, δεκατέσσερα μίλια μακριά, είχε ένα μικρό αγροτόσπιτο στο χωριό, όπου περνούσε τις διακοπές του και περιστασιακά τα Σαββατοκύριακά του. Αρνιόταν να ακολουθήσει τις κοινωνικές συμβάσεις και είχε επανειλημμένα προσβάλει τους κατοίκους του Μπελμπούρι απορρίπτοντας, ενίοτε αγενώς, τις πάμπολλες προσκλήσεις. Ο Άρθουρ Φράνκλιν ήταν ο μοναδικός του φίλος – μια φιλία που κρατούσε από παλιά. Ο Τζον Μπάλντοκ δεν ήταν κοινωνικός τύπος. Συμπεριφερόταν στους μαθητές του με τόση σκληρότητα και ειρωνεία, που οι καλύτεροι από αυτούς αναγκάζονταν να πάρουν αποστάσεις από αυτόν, ενώ οι υπόλοιποι παραμερίζονταν και αφανίζονταν. Είχε γράψει μερικούς ογκώδεις και δυσνόητους τόμους για τις σκοτεινές περιόδους της ιστορίας, αλλά με τρόπο που ελάχιστοι ήταν σε θέση να κατανοήσουν το πού ήθελε να καταλήξει. Οι ήπιες εκκλήσεις των εκδοτών να γράψει με πιο εύληπτο τρόπο αποκρούονταν με βάρβαρη χαιρεκακία, καθώς φρόντιζε να τους τονίσει πως οι αναγνώστες που ήταν σε θέση να εκτιμήσουν τα βιβλία του ήταν οι μόνοι από τους αναγνώστες που είχαν μια κάποια αξία! Ήταν ιδιαίτερα αγενής με τις γυναίκες, κι αυτό γοήτευε κάποιες από αυτές τόσο πολύ, που πάντα επέστρεφαν για περισσότερες προσβολές. Ένας άντρας με έντονες προκαταλήψεις και υπερβολική αλαζονεία, που όμως είχε μια απρόσμενα ευγενική ψυχή, η οποία πρόδιδε πάντα τις αρχές του.

Η Λώρα γνώριζε πως το να την καλέσει σε τσάι ο κύριος

Μπάλντοκ ήταν τιμή της, και καμάρωνε. Εμφανίστηκε ντυμένη προσεγμένα, είχε πλυθεί και χτενιστεί, αλλά με μια υπόγεια επίγνωση πως ο κύριος Μπάλντοκ ήταν ένας τρομακτικός άνθρωπος.

Η οικονόμος του την οδήγησε στη βιβλιοθήκη, όπου εκείνος, ανασηκώνοντας το κεφάλι του, την κοίταξε: «Γεια σου», της είπε. «Τι θέλεις εσύ εδώ;»

«Με καλέσατε για τσάι», απάντησε η Λώρα.

Ο κύριος Μπάλντοκ την περιεργάστηκε. Η Λώρα τού αντιγύρισε το βλέμμα. Ήταν ένα σοβαρό, ευγενικό βλέμμα, που απέκρυπτε με επιτυχία την εσωτερική της αβεβαιότητα.

«Ωστε σε κάλεσα», είπε ο κύριος Μπάλντοκ, τρίβοντας τη μύτη του. «Χμ... ναι, σε κάλεσα. Δεν ξέρω γιατί. Κάθισε, λοιπόν».

«Πού;» ρώτησε η Λώρα. Η ερώτηση ήταν πολύ κρίσιμη. Η βιβλιοθήκη στην οποία οδηγήθηκε η Λώρα ήταν ένα δωμάτιο γεμάτο με βιβλιοθήκες μέχρι το ταβάνι. Όλα τα ράφια ήταν φορτωμένα με βιβλία, αλλά υπήρχε και σημαντικός αριθμός βιβλίων που δεν χωρούσαν στα ράφια και ήταν στοιβαγμένα σε μεγάλους σωρούς πάνω στο πάτωμα και στα τραπέζια, ακόμα και στις καρέκλες.

Ο κύριος Μπάλντοκ έδειξε να εκνευρίζεται.

«Υποθέτω πως πρέπει να κάνουμε κάτι γι' αυτό», είπε χολωμένος. Διάλεξε μια πολυθρόνα που ήταν λιγότερο φορτωμένη από τις υπόλοιπες και με πολλά αγκομαχητά και ξεφυσήματα κατέβασε και ακούμπησε στο πάτωμα δυο αγκαλιές από σκοτισμένους τόμους.

«Έτοιμη», είπε, χτυπώντας τα χέρια του για να απαλλαγεί από τη σκόνη, και φταρνίστηκε δυνατά.

«Δεν ξεσκονίζει ποτέ κανείς εδώ μέσα;» ρώτησε η Λώρα κάπως μαζεμένη, πηγαίνοντας να καθίσει.

«Όχι, αν δεν θέλουν να βάλουν τη ζωή τους σε κίνδυνο!» απάντησε ο κύριος Μπάλντοκ. «Αλλά να ξέρεις πως είναι

άγριος αγώνας. Μια γυναίκα δεν απολαμβάνει τίποτα περισσότερο από το να έρθει γαβγίζοντας και κουνώντας το μεγάλο κίτρινο φτερό ξεσκονίσματος, οπλισμένη με καθαριστικά που μυρίζουν νέφτι ή και κάτι ακόμα χειρότερο. Να παίρνουν τα βιβλία μου και να τα τακτοποιούν σε στοίβες, το πιθανότερο με βάση το μέγεθος, χωρίς να δίνουν την παραμικρή σημασία στο θέμα! Έπειτα θέλουν να βάλουν μπρος μια μηχανή, ίδιος ο διάβολος, που ξεφυσάει και βουίζει και, τέλος, βγαίνουν από δω μέσα, ικανοποιημένες σαν τον Παντς*, έχοντας αφήσει το δωμάτιο σε τέτοια κατάσταση, που για έναν τουλάχιστον μήνα δεν υπάρχει περίπτωση να βρεις αυτό που χρειάζεσαι. Γυναίκες! Τι νόμιζε ο Θεός πως έκανε όταν έπλαθε τη γυναίκα δεν μπορώ να καταλάβω. Νόμιζε πως ο Αδάμ ήταν αλαζόνας και πολύ αντάρεσκος· και ο Κύριος του Κόσμου, που ονομάτισε τα ζώα και όλα τα πλάσματα, σκέφτηκε μήπως έπρεπε να χαμηλώσει λίγο τον πήχη. Τολμώ να πω πως αυτό μπορεί να ισχύει, αλλά το παράκανε πλάθοντας τη γυναίκα. Και κοίτα πού κατέληξε ο κακομοίρης! Στο προπατορικό αμάρτημα».

«Λυπάμαι», είπε η Λώρα απολογητικά.

«Τι εννοείς, λυπάσαι;»

«Που νιώθετε έτσι για τις γυναίκες, καθώς κι εγώ γυναίκα είμαι, υποθέτω».

«Δεν είσαι ακόμα, ευτυχώς», είπε ο κύριος Μπάλντοκ. «Έχεις καιρό ακόμα. Θα γίνει κι αυτό, φυσικά, αλλά δεν υπάρχει λόγος να ανησυχούμε από τώρα για τα δυσάρεστα. Και, παρεμπιπτόντως, δεν είχα ξεχάσει πως θα ερχόσουν σήμερα για τσάι, ούτε μια στιγμή! Απλώς προσποιήθηκα πως το ξέχασα, για δικούς μου λόγους».

«Ποιους λόγους;»

* Punch and Judy: Κουκλοθέατρο με μαριονέτες σε μικρό ξύλινο κουτί, με θέμα τους καβγάδες ενός ζευγαριού, του Παντς και της Τζούντι. (ΣτΜ)